

Orgán verejnej moci: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava

Názov petície: Petícia za vyhlásenie prírodnej rezervácie Pramene Vydrice.

Predmet petície: Občania podporujúci petíciu žiadajú vyhlásiť v povodí Vydrice prírodnú rezerváciu s piatym stupňom ochrany s podmienkou zachovania úplného voľného pohybu všetkých návštevníkov (turistov, bežcov, cyklistov a trampov) a všetkého rekreačného vybavenia. V rezervácii nebude možná hospodárska ťažba dreva a poľovníctva. Na tomto mieste majú byť zachované všetky miesta vyhradené na oddych, táborenie (Pánova lúka, Malý Slavín) a ako aj rovnaký režim pohybu osôb i cyklistov ako v súčasnosti. Predkladatelia petície súhlasia aj s možnosťou budúceho rozširovania cyklistických trailov. Navrhovaná rezervácia predstavuje 5,5 % celkovej rozlohy Bratislavského lesoparku. Na území Mestských lesov v Bratislave sa z nej nachádza 383,93 ha čo predstavuje 12,67 % ich rozlohy. Rozprestiera sa v hornej časti toku Vydrice, poniže Bieleho Kríža v Malých Karpatoch.

Počet osôb podporujúcich petíciu: 2 933 občanov

Oznámenie výsledku vybavenia petície:

Autori petície žiadajú vyhlásiť v povodí Vydrice prírodnú rezerváciu s piatym stupňom ochrany, ale podmieňujú jej vyhlásenie „ponechaním voľného pohybu všetkých návštevníkov a zachovaním všetkých miest vyhradených na oddych či táborenie“, to zodpovedá režimu druhého stupňa ochrany, ten je v predmetnom území vyhlásený už teraz. Orgán ochrany prírody a krajiny by v prípade vyhlásenia prírodnej rezervácie musel v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny určiť v rozhodnutí zakázané činnosti a obmedzenia v zmysle tohto zákona podľa §§ 15 a 16 teda štvrtý alebo piaty stupeň ochrany.

V petícii sa uvádza, že „riečka Vydrica si ako jedna z mála tokov zachovala prirodzené koryto a pôvodnú morfológiu v podobe meandrov, ako aj spoločenstvá rastlín a živočíchov typických pre nivy“. To znamená, že doterajšie užívanie územia je správne, prírodnému prostrediu vyhovujúce. Podľa nášho názoru je súčasný druhý stupeň ochrany prírody a krajiny na území Lesoparku postačujúci a v záujme širokej verejnosti vyhovujúci.

Územie navrhovanej prírodnej rezervácie sa nachádza v území Mestských lesov Bratislava. Lesné porasty sú v špeciálnom režime obhospodarovania, t. j. podľa §16 zákona č.326/205 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov(ďalej len „zákon o lesoch“) sú príslušným orgánom – Okresný úrad Bratislava vyhlásené v kategórii - lesy osobitného určenia. Za lesy osobitného určenia možno podľa § 14 ods. 2 zákona o lesoch vyhlásiť lesy cit:“ v chránených územiach a na lesných pozemkoch s výskytom biotopov európskeho významu alebo chránených druhov“.

Porasty na lesných pozemkoch sa v zmysle zákona o lesoch obhospodarujú podľa Programu starostlivosti o lesy, ktorý schvaľuje príslušný orgán štátnej správy. K Programu starostlivosti o lesy a k jeho zmenám sa podľa § 9 ods.1 písm. m) zákona č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane prírody“) vyjadruje orgán ochrany prírody – Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie záväzným stanoviskom, v ktorom uplatňuje záujmy ochrany prírody a krajiny, pričom sa opiera o stanovisko odbornej organizácie ochrany prírody – Štátnej

ochrany prírody SR. Na základe takto schváleného Programu starostlivosti o lesy sa vykonáva v Mestských lesoch BA hospodárenie – ťažba a ostatné úkony. Keďže sú to lesy osobitného určenia, ťažba dreva je diametrálne odlišná od ťažby v hospodárskych lesoch.

Prístup verejnosti na lesné pozemky je podľa § 30 zákona o lesoch na vlastnú zodpovednosť, t. j. neobmedzený. Podľa §18 zákona o ochrane prírody sú Mestské lesy Bratislava súčasťou Chránenej krajinskej oblasti Malé Karpaty a na ich území platia obmedzenia v rozsahu § 13 zákona o ochrane prírody.

Celý tok Vydrice a blízke pozemky o rozlohe 7,10 ha je územím európskeho významu (NATURA) rozhodnutím Európskej komisie z 13. 11. 2007 ES K(2007)5404, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v panónskej biogeografickej oblasti a rozhodnutím Európskej komisie z 25. 01. 2008 ES K (2008) 271, ktorým sa podľa smernice Rady 92/43/EHS prijíma zoznam území európskeho významu v alpskej biogeografickej oblasti. Uvedené územie NATURA je chránené za účelom zabezpečenia ochrany biotopov európskeho významu - Bukové a jedľové kvetnaté lesy (kód 9130 podľa Vyhlášky MŽP SR č.24/2003 Z. z. , ktorou sa vykonáva zákon č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov), raka riavového (*Austropotamobius torrentium*), mlynárika východného (*Leptidea morsei*) so stupňom ochrany 2 v rozsahu § 13 zákona o ochrane prírody.

Podľa § 28 ods.2 zákona o ochrane prírody akákoľvek činnosť (plán alebo projekt) vykonávaná v území NATURA, ktorá nesúvisí so starostlivosťou o toto chránené územie a ktorá pravdepodobne môže mať samostatne alebo v kombinácii s iným plánom alebo projektom na toto územie vplyv, podlieha hodnoteniu vplyvov naň z hľadiska jeho cieľov ochrany. V uvedenom koná príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody. Účastníkom konania môžu byť okrem žiadateľa aj občianske združenia a iniciatívy uvedené v § 82 zákona o ochrane prírody, ktoré si môžu uplatňovať svoje pripomienky a námety.

Územie Mestských lesov Bratislava je príslušným orgánom štátnej správy uznaným poľovným revírom podľa § 4 zákona č.274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“). Hospodári sa v ňom podľa schválených plánov poľovníckeho hospodárenia v rozsahu § 30 zákona o poľovníctve. Poľovné združenie je povinné dodržiavať všetky povinnosti vyplývajúce z ustanovení zákona o poľovníctve.

Podľa petície má povodie navrhovaného chráneného územia Prírodná rezervácia Pramene Vydrice slúžiť na rekreáciu s vylúčením hospodárskej ťažby dreva a poľovníctva na bezpečný pohyb bez rozjazdených chodníkov a cyklotrás, bez hluku ťažobných mechanizmov a stretov s poľovnými aktivitami, pozorovanie čistej prírody s minimalizovaným ľudským zásahom, oáza pokoja v dnešnom svete plnom stresu.

Mestské lesy Bratislava podľa schváleného štatútu majú slúžiť hlavne na rekreáciu a oddych pre obyvateľov mesta Bratislavy. To znamená, že obyvateľom má byť zabezpečené maximálne možné pohybovanie sa po lesných pozemkoch s ich využitím na oddych ako aj športovú činnosť adekvátnu v tomto území. Na to je prispôsobený aj režim ochrany lesných pozemkov ako podľa zákona o lesoch (lesy osobitného určenia a spôsob ťažby podľa Plánu starostlivosti o lesy), tak aj podľa zákona o ochrane prírody (2. stupeň ochrany).

Prírodnú rezerváciu je možné podľa § 22 ods. 4 zákona o ochrane prírody vyhlásiť len v najvyšších stupňoch ochrany – 4. alebo 5. stupeň so zakázanými činnosťami v rozsahu §§ 15 a 16 zákona o ochrane prírody.

V 2. stupni ochrany v rozsahu § 13 sú uvedené činnosti, ktoré sú zakázané alebo na ktoré je potrebný súhlas rozhodnutím v správnom, ako vjazd a státie vozidlom, motorovou trojkolkou, motorovou štvorkolkou mimo cesty a miestnej komunikácie, parkoviska mimo zastavaného územia obce, vchádzať alebo stáť s bicyklom za hranicami zastavaného územia obce mimo miestnej komunikácie a vyznačenej cyklotrasy, pohybovať sa mimo vyznačeného turistického chodníka, alebo náučného chodníka za hranicami zastavaného územia obce, budovanie a vyznačenie turistického chodníka, náučného chodníka, bežeckej trasy, lyžiarskej trasy, cyklotrasy a mototrasy, organizovať verejné telovýchovné, športové aktivity za hranicami zastavaného územia obce, použiť zariadenia spôsobujúce svetelné a hlukové efekty, najmä ohňostroj, laserové zariadenia, reprodukovaniu hudbu mimo uzavretých stavieb, vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom, umiestniť informačné, propagačné alebo reklamné zariadenie, aplikovať chemické látky, rozorávať existujúce trvalé trávnaté porasty, oplocovať pozemok, vykonávať geologické práce, umiestniť zariadenie na vodnom toku alebo inej vodnej ploche neslúžiacej plavbe alebo správe vodného toku alebo vodného diela, vypúšťanie vodnej nádrže alebo rybníka na ďalšie.

Na povolenie uvedených činností vydáva príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody rozhodnutie v správnom konaní. Týchto konaní sa môžu zúčastniť aj občianske združenia a iniciatívy, ktoré môžu predkladať svoje pripomienky a návrhy.

(Podľa § 82 ods.3 zákona o ochrane prírody a krajiny účastníkom konania o vydanie súhlasu alebo povolenie výnimky je okrem žiadateľa aj fyzická osoba, občianska iniciatíva alebo právnická osoba, ktorej toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu. Združenie s právnou subjektivitou, ktorého predmetom činnosti najmenej jeden rok je ochrana prírody a krajiny, a ktoré podalo predbežnú žiadosť o účasť v konaní podľa odseku 6, je účastníkom konania, ak písomne alebo elektronicky potvrdil svoj záujem byť účastníkom v začatom správnom konaní.)

Tak isto občianske združenia a iniciatívy môžu svoje pripomienky a návrhy uplatňovať aj pri tvorbe Programov starostlivosti o les, buď priamo v konaní o schvaľovaní Programu starostlivosti o lesy v zmysle zákona o lesoch na príslušnom úrade štátnej správy o lesoch alebo na príslušnom orgáne štátnej správy ochrany prírody ako podklad ich záväzného stanoviska podľa §9 ods.1 písm. m zákona o ochrane prírody.

Mestské lesy Bratislava v súčasnej dobe všetky funkcie uvedené v predmetnej petícii plnia a činnosti vykonávajú len v rozsahu povolení a programov schválených príslušnými orgánmi štátnej správy a v súlade s príslušnými zákonmi, najmä zákona o lesoch a o ochrane prírody.

Podľa § 65a zákona o ochrane prírody návrhy na vyhlásenie chránených území vypracováva hlavne Štátna ochrana prírody zriadená Ministerstvom životného prostredia SR. Návrhy vypracováva na základe jej povinností uvedených v § 65a, ako inventarizačných prieskumoch jednotlivých území, možných ohrození území degradáciou napr. návštevnosťou alebo športovou a inou činnosťou a revízií a podnetov vykonávaných orgánom štátnej správy

ochrany prírody. Mestské lesy Bratislava spolupracujú v tomto smere s príslušnou organizáciou ochrany prírody a z pracovných konzultácií vyplýva, že ochrana územia Mestských lesov Bratislava (vrátane navrhovaného chráneného územia Pramene Vydrice) je dostatočná a zabezpečená a nie je potrebné navyšovanie stupňov ochrany podľa zákona o ochrane prírody. Hospodárenie v lesoch je adekvátne k lokalite celoročne hojne navštevovanou obyvateľmi mesta. Územia so 4. a 5. stupňom sú vyhlasované len na územiach, kde nie je predpoklad pohybu verejnosti, so zákazom spôsobovať hluk a ďalšie činnosti, bez zásahu do porastov, ktoré majú predpoklad pralesnej formy lesa. Toto prípad územia Mestských lesov Bratislava v žiadnom prípade nie je.

Mestské zastupiteľstvo hlavného mesta Bratislava dňa 27. 09. 2018 prijalo uznesenie č.1212/2018, v ktorom schvaľuje „vykonanie opatrení potrebných na vyhlásenie Evolučného parku Bratislava formou prírodnej rezervácie Pramene Vydrice na území bratislavských mestských lesov so zachovaním rekreačného využívania územia v tomto priestore pre občanov“. Týmto uznesením vyhovel požiadavke signatárov petície za vyhlásenie prírodnej rezervácie Pramene Vydrice.

Petícia za vyhlásenie prírodnej rezervácie Pramene Vydrice bola predložená na rokovanie Mestského zastupiteľstva hlavného mesta SR Bratislavy dňa 07. 02. 2019.

Uznesenie 51/2019

zo dňa 07. 02. 2019

Mestské zastupiteľstvo po prerokovaní materiálu

berie na vedomie

Petíciu za vyhlásenie prírodnej rezervácie Pramene Vydrice.

- - -